

Fővárosi Ítéltábla

2.Kf.27.519/2011/10. szám

A Fővárosi Ítéltábla a Hanák András Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Hanák András ügyvéd) által képviselt Magyar Lapterjesztő Zrt. (Budapest) I.r. és Lagardcre Sercives S.A. (Franciaország, Párizs) II.r., a Kálmán, Szilasi, Sárközy és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Sárközy Szabolcs ügyvéd) által képviselt Axel-Springer Budapest Kiadó Kft. (Budapest) III.r., a Réti, Antall és Madl Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Réti László ügyvéd) által képviselt Ringier Kiadó Kft. (Budapest) IV.r., az Oppenheim Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Fejes Gábor Gyula ügyvéd) által képviselt Sanoma Budapest Kiadó Kft. (Budapest) V.r. felpereseknek a dr. László Ildikó Katalin ügyvéd által képviselt Gazdasági Versenyhivatal (Budapest, hivatkozási szám: Vj-0195/2007/151.) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2011. évi szeptember hó 21. napján kelt 2.K.34.274/2010/11. számú ítélete ellen az alperes által 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés, valamint a másodfokú eljárás során az I. r. felperes által 3., míg a IV. r. felperes által 6. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán az alulírott helyen 2012. évi február hó 22. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

ÍTÉLETET:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel, illetve csatlakozó fellebbezéssel nem támadott rendelkezéseit nem érinti, míg a fellebbezéssel, illetve csatlakozó fellebbezéssel támadott rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a III. és V. r. felpereseknek 50.000 (azaz ötvenezer) - 50.000 (azaz ötvenezer) forint másodfokú perköltséget, továbbá az I. és IV. r. felperes, valamint az alperes a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Kötelezi az I. és IV. r. felperest, hogy az illetékekben eljáró hatóság külön felhívására fizessenek meg az államnak 450.000 (azaz négyszázötvenezer) – 450.000

(azaz négyszázötvenezer) forint csatlakozó² fellebbezési illetéket, az alperesi fellebbezési illetéket pedig az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

Az alperes lapterjesztéssel és kiadással foglalkozó tíz vállalkozással szemben versenyfelügyeleti eljárást indított, mert valószínűsítette, hogy a közöttük létrejött Részvényesi Megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) és annak módosítása sérti a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvénynek (a továbbiakban: Tpv.) a versenykorlátozó megállapodás és összehangolt magatartás tilalmát szabályozó 11.§-át.

Az alperes eljárása eredményeként a 2010. február 10. napján kelt Vj-195/2007. számú határozatában azt állapította meg, hogy az eljárás alá vontak közötti Megállapodás 4.2.3. pontja (amelyben az I.r. felperes irányító tulajdonosa a II.r. felperes vállalta, hogy nem fog lapkiadói tevékenységet folytatni Magyarországon), illetve a Megállapodás 6. pontja a 4. számú melléklettel együtt (amely szerint a lapkiadással foglalkozó felperesek és további öt vállalkozás azt vállalták, hogy nem fognak olyan tevékenységet folytatni, ami versenyezne az I.r. felperes lapterjesztési tevékenységével) olyan versenytilalmi rendelkezéseknek minősülnek, amelyek a Tpv. 11.§-ának (1) bekezdésébe és (2) bekezdés d) pontjába, valamint az EuMSz 101. Cikkébe ütköznek.

Indokolása szerint az 1998. április 1. és 2008. július 17. között érvényben lévő Megállapodásban és annak módosításában alkalmazott versenytilalmi kikötések egyaránt érintették a magyarországi lapkiadási és lapterjesztési piacot, a fogyasztók számára előnyt nem hordoztak, tartalmuk alapján nem voltak se szükségesek, se indokoltak. A versenykorlátozó célzatú, alapvetően horizontális jellegű és a piac felosztására irányuló egyfajta kizárólagossági Megállapodás nem mentesülhet sem a Tpv., sem az EuMSz rendelkezései szerint. A határozat 124. pontjában rögzítette, hogy a Megállapodás 4.2.3. pontja formailag a II. r. felperes kötelezettségvállalását tartalmazza és nem a Lagardcre csoport (a továbbiakban: vállalkozás csoport) egészének, vagy a II.r. felperesen kívüli tagjainak az elköteleződését, azonban tartalmilag mégis azt jelenti, hogy a vállalkozás csoport érdemben nem fog az érintett kiadók piacára lépve, velük szemben versenynyomást gyakorolni. Ellenkező tartalmú értelmezés mellett a kikötésnek nem lenne valós tartalma. Ezt az V.r. felperesnek az eljárás során tett azon nyilatkozata is alátámasztja, mely szerint a II.r. felperes jogelődje mint az I.r. felperes irányító részvényese nem fogja közvetlenül a kiadókkal szembeni versengésre felhasználni azokat a lapterjesztésből származó információkat, amelyekről az I.r. felperesnél fennálló önálló irányítása folytán értesül. E kikötés az I.r. felperes vezetőségének működéséhez szükséges minimális bizalom kialakítását célozta.

A felperesek terhére rótt jogsértés miatt a Tpv. 78.§-ának (1) és (2) bekezdésében foglaltak alapján szabta ki az enyhítő és súlyosító körülmények értékelése mellett a

különböző összegű bírságokat. Rögzítette, hogy csak a jogsértésben elsősorban érintett vállalkozásokat sújtotta bírsággal továbbá, hogy a lapkiadók esetében különbséget tett a Megállapodás eredeti résztvevői és a később csatlakozók között, figyelembe véve a piaci szereplők súlyát is. A bírságösszegek meghatározása során abból indult ki, hogy a jogsértés, piacfelosztó jellegénél fogva a legsúlyosabb versenykorlátozó Megállapodások közé tartozik, így különös nyomatékkal vette figyelembe a felperesek által tanúsított felróhatóságot. Enyhítő körülményként értékelte, hogy a jogsértés hatása csak korlátozott mértékben vált igazolttá (172. pont), a Megállapodás versenytilalmi rendelkezéseit az érintettek még a versenyhivatali eljárás lezárulása előtt, ha nem is az „önkéntesség” jegyében, de segítő, együttműködő magatartásként megváltoztatták (173. pont), hogy a privatizációs folyamat során a kiadói részvétellel és egyfajta „kívánatos piaci struktúrával” kapcsolatban megfogalmazódtak közhatalmi igények is (174. pont), továbbá jelentős súllyal vette figyelembe, hogy a Megállapodásról korábbi vizsgálatok már tudomással bírt, azonban csak évekkel később indította meg az eljárást (175. pont).

A felperesek kereseteikben jogsértés hiányában az alperesi határozat megváltoztatásával a bírság törlését, avagy annak legalábbis jelentősen, szimbolikus mértékűre való csökkentését kérték. Lényegében a versenyfelügyeleti eljárásban tett érdemi védekezésükben kifejtett érveiket ismételték meg. Álláspontjuk szerint a Megállapodás alkalmatlan volt a versenykorlátozó hatás kiváltására a versenytársi minőség hiányában. Vitatták a jogsértés miatt terhükre kiszabott bírságok összegét is. Egyezően hivatkoztak arra, hogy az alperes a határozatának 124. pontjában tévesen állapította meg azt, hogy a Megállapodás 4.2.3. pontja a vállalkozás csoport egészére kiterjed. Ténylegesen ez a kikötés kizárólag a II.r. felperesre vonatkozott, ezáltal a versenykorlátozó hatás is szűkebb, mint amit a hatóság figyelembe vett, ami a bírságösszeg meghatározása során további enyhítő körülményként értékelendő.

Az alperes a határozatában foglaltak fenntartása mellett a felperesek keresetének elutasítását kérte. Kiemelte, hogy az egyes felpereseknek a másik piacra való belépéstől való tartózkodása piacfelosztó horizontális kapcsolatot szabályoz, így a Megállapodás versenytilalmi kikötései a verseny korlátozására alkalmasak, külön a hatás bekövetkezésének a vizsgálata sem szükséges, ennek ellenére azt elvégezte (a Megállapodás hatásának értékelését a határozat 139-148. pontjaiban részletesen ismertette). A határozat megállapításai összességében megerősítik a versenykorlátozó célzatot, és a potenciális versenytársak közötti piacfelosztás tényét. A felperesek a mentesítés feltételeit érintően a Tpv. 20.§-a szerinti bizonyítást nem teljesítették. Véleménye szerint a döntése 124. pontjában rögzítettek azt támasztják alá, hogy a Megállapodás 4.2.3. pontja a vállalkozás csoport egészére vonatkozott, és a versenykorlátozás lehetséges hatása a lapkiadás piacain a felperesek álláspontja mellett is megállapítható, így az e ponttal kapcsolatos vitatás a felperesek terhére kiszabott bírságok csökkentésének alapjául nem szolgálhat. E körben az V. r. felperesnek a határozata 71. pontjában rögzített nyilatkozatára, valamint arra hivatkozott, hogy a II.r. felperes jogelődje közismerten nem foglalkozott lapkiadással. Állította, hogy a bírságösszegek meghatározása tekintetében mérlegelésének szempontjait határozata teljesszűrt tartalmazza.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperes határozatát a szankcionálást érintő rendelkezéseit érintően akként változtatta meg, hogy az I.r. felperest 40.000.000 forint, a III.r. felperest 8.000.000 forint, a IV.r. felperest 20.000.000 forint, az V.r. felperest 12.000.000 forint bírság megfizetésére kötelezte, egyebekben a felperesek keresetét elutasította.

Indokolása szerint az alperes a lényeges körben feltárt tényállásból a felperesek versenyjogi felelősségéről összességében és érdemben megalapozott következtetést vont le. A horizontális dimenziójú versenykorlátozó Megállapodás jellegénél fogva a Tpv. 11.§-ának (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő piacfelosztó célzatú volt. Helytállóan állapította meg a versenyhatóság azt, hogy a status quo-hoz való kötődésben fejeződött ki a piacfelosztás, hisz a II.r. felperes azt vállalta, hogy nem folytat lapkiadási tevékenységet, míg a lapkiadással foglalkozó felperesek azt vállalták, hogy nem támadják meg a II.r. lapterjesztési piacát. E körben az alperessel egyezően kiemelte, hogy egymással vitathatatlanul vertikális kereskedelmi kapcsolatban álló vállalkozások is részesei lehetnek a horizontális versenykorlátozás szabályai szerint értékelendő Megállapodásnak. Az egymással vertikális viszonyban lévő piacok szereplőinek olyan tartalmú kölcsönös kötelezettségvállalása, amely szerint egymás piacaira nem lépnek be, horizontális versenykorlátozás, mert a Megállapodásban részes felek viszonyában kizárja annak lehetőségét, hogy a két piacon a kínálat és a kereslet bővülhessen. A vertikális kapcsolatban álló felek közötti horizontális irányultságú Megállapodás akkor nem alkalmas versenykorlátozásra, ha annak tartalmát jogszabály határozza meg, továbbá abban az elméletileg szélsőséges esetben, ha a Megállapodás az ezzel érintett piacokon természetes monopolhelyzetben lévő vállalkozások között jön létre. A perbeli esetben azonban ilyen helyzet nem volt megállapítható. Sem az 1997. évi privatizációból, sem a lapkiadás és lapterjesztés piacainak szerkezetéből, a korlátozott átjárhatóságból nem következett a felperesek által hangsúlyozott Megállapodási kikötések szükségessége és arányossága. E tekintetben nincs annak sem jelentősége, hogy a II.r. felperes nem a jogsértést, hanem csak a szükséges, járulékos versenykorlátozó hatást ismerte el. Hangsúlyozta, hogy a potenciális versenykorlátozás kizártságára a versenykorlátozó hatás hiányában nem lehet alappal következtetni. A horizontális verseny lehetőségének kizárására vonatkozó kikötések tilalmazottak.

A Megállapodással érintett személyi kör tekintetében - a felperesek érveinek elfogadásával - a versenyhatóságtól eltérő megállapításra jutott, egyértelműen rögzítve azt, hogy a Megállapodás 4.2.3. pontja nem volt akként értelmezhető, hogy az a vállalkozási csoport egészére vonatkozott volna. Hangsúlyozta, hogy figyelembe véve az időmúlást, az ok-okozati viszonyok feltárhatóságának korlátai kapcsán kifejtettek, a Megállapodásnak nincs olyan része, amelyből akár közvetlenül, akár közvetve az lenne megállapítható, hogy a II.r. felperes jogelődje a vállalkozás csoport nevében vállalt volna kötelezettséget. Önmagában az a tény, hogy a II.r. felperes, illetve jogelődje Magyarországon lapkiadással nem foglalkozott, nem jelenti azt, hogy a Megállapodás vonatkozásában a nyilatkozata nem nyert értelmet egyáltalán. E körben utalt egyrészt az I. és II.r. felperesek versenytársi minősége kapcsán kifejtettekre, másrészt arra, hogy az a körülmény, miszerint a II.r. felperes olyan külföldi vállalkozás csoportnak a tagja, amelyek vonatkozásában is értelmezhetőek lennének a versenytilalmi kikötések, nem teszi a Megállapodást a csoport II.r. felperesén kívüli tagjai tekintetében „tilos” Megállapodássá. A felperesek által kiemelt nyilatkozati elv elsődlegességét annak tükrében ítélte jelen ügyben fontosnak, hogy a III.r. felperes

kivételével az érintettek annak tudatában írták alá a Megállapodást, hogy az a fúziókontroll során a versenyhatóság által vizsgálat tárgyát képezheti. Rögzítette, hogyha kevésbé döntő jelentőséggel is, de figyelembe vette, hogy a Megállapodás egészét és a perben releváns részeit is a szerződések jogát jellemző pontos nyelvi megfogalmazás uralja, ami pedig ellentétben áll a Megállapodás személyi kiterjedését illető versenyhatósági értelmezéssel, és amit nem támaszt alá az V.r. felperesnek a határozat 71. pontjában kiemelt nyilatkozata sem. Mindazonáltal az Elle és a Marié Claire lapok hazai piacon való megjelenése közvetve az alperes kiterjesztő értelmezésének cáfolatára szintén alkalmas volt. A versenyhatóságnak a felperesek terhére rótt (és megállapított) jogsértő magatartás miatt a Tpvt. 78.§-ának alkalmazásával jogszerűen volt lehetősége a szankció alkalmazására. Az alperes által megállapított bírságok mértéke tekintetében hangsúlyozta, hogy a határozat 124. pontjában írt alperesi téves értelmezés nem érinti a felperesek terhére rótt jogsértés megalapozottságát, csak a bírságösszegek mértékének szempontjából bír relevanciával. A Megállapodással érintett személyi kör szűkülését a határozat 172-175. pontjában megjelölt enyhítő körülmények mellett vette figyelembe. Ennek megfelelően a Tpvt. 83.§-ának (4) bekezdése alapján valamennyi szankcióval sújtott felperes esetében 20%-kal mérsékelte a versenyhatóság által kiszabott bírság összegét.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet I., III., IV. és V.r. felperesekre vonatkozó rendelkezéseinek a megváltoztatását, a felperesi keresetek teljes körű elutasítását kérte a Megállapodás 4.2.3 pontjával összefüggő értelmezése és az emiatt a bírságösszegeket mérséklő részében. Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a II.r. felperes jogelődje által vállalt versenytilalom a Megállapodást kötő felek szándéka szerint ténylegesen a teljes vállalkozás csoportra vonatkozott. Változatlanul fenntartotta e körben a határozatának 124. pontjában írtakat és az elsőfokú eljárásban ezzel kapcsolatosan előadottakat; az I.r. felperes vonatkozásában a határozatának 136. pontjában foglaltakra utalt. Hangsúlyozta, hogy mindamelllett feltételezve de nem megengedve, hogy a versenytilalom kizárólag a II.r. felperesre vonatkozott, ez sem adhat alapot a felperesek terhére kiszabott bírság csökkentésére. Az elsőfokú bíróság indokolatlanul mérsékelte a felperesek terhére kiszabott bírságösszegeket.

Az I.r. felperes csatlakozó fellebbezésére előadta, hogy az I. r. felperes a bírság további csökkentését kérte, azonban csak olyan enyhítő körülményekre hivatkozott, amelyeket a bírság kiszabása során már értékelt. Megismételte azon állítását, hogy az elsőfokú bíróságnak a Megállapodás 4.2.3. pontjára vonatkozó értelmezésétől függetlenül az I.r. felperes a Megállapodásban résztvevő magyarországi lapkiadók versenyétől a lapterjesztés piacán védve volt.

Hangsúlyozta, hogy fellebbezése nem irányult a Megállapodás jogi minősítésére, ezért a IV.r. felperes csatlakozó fellebbezése sem terjedhet ki ennek vizsgálatára. A bírság mellőzése, illetve szimbolikus mértékűre való csökkentése tekintetében előadottakat már mérlegelte, azokat enyhítő körülményként figyelembe vette a bírság összegének a meghatározásakor, a határozatának 174. és 175. pontjában írtaknak megfelelően. Az elsőfokú bíróság e körülmények eltérő súlyú figyelembevételére esetén tiltott felülmérlegelést valósított volna meg. Utalt arra, hogy a IV.r. felperes a jogsértés hiányára vonatkozóan az elsőfokú eljárásban előadottakhoz képest új érveket nem hozott fel.

A IV.r. felperes fellebbezési ellenkérelmére vonatkozó észrevételében az alperes azt hangsúlyozta, hogy nem a vállalkozásnak, hanem az irányítási szempontból összekapcsolódó vállalkozások csoportjainak van meghatározó jelentősége. A csoport irányítója ugyanis teljesen szabadon dönthet arról, hogy valamely tevékenységet melyik általa irányított vállalkozáshoz telepít. Az érintett kiadói vállalkozások szándéka nem irányulhatott másra, mint arra, hogy a versenytilalom a II.r. felperesi csoport egészére vonatkozó legyen.

Az I.r. felperes csatlakozó fellebbezéssel élt és a versenyhatóság által kiszabott bírság legalább felére történő mérséklését és erre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte. Megismételte a keresetének 4.2. és 4.3. pontjában kifejtett érveit; véleménye szerint e szempontok a bírságösszeg 20%-os csökkentésénél jóval nagyobb mértékű mérséklést indokolnak.

Az alperes fellebbezésére vonatkozó fellebbezési ellenkérelmében hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte a Megállapodás 4.2.3. pontjában szereplő klauzulát, azt nemcsak nyelvtani szempontból értékelte, hanem egyéb körülményeket is figyelembe vett, amelyekről ítéletében számot adott (ennek eredményeként találta megalapozottnak a felperesi állításokat és összhangban lévőknek a szerződések értelmezésére vonatkozó egyéb megközelítésekkel). Hangsúlyozta, hogy a Vj-67/1999. számú versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált, a Magyar Postával kötött Megállapodásnak a jelen per tárgyához semmi köze nincs, arra a bírság mérséklését kizáró szempontként sem lehet hivatkozni. Utalt arra, hogy azon jogsértés miatt rekord összegű bírságot fizetett ki: a Fővárosi Ítéltábla bírságmérséklő ítéletét (2.Kf.27.672/2008/7.) a Legfelsőbb Bíróság döntésével (Kfv.IV.37.499/2009/10.) megváltoztatta.

A IV.r. felperes csatlakozó fellebbezésében - az elsőfokú eljárásban előadottak megismétlése mellett - azt kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla a versenyhatósági döntésben megjelenő jogszabálysértő helyzetet teljes körűen orvosolva az elsőfokú bíróság ítéletét mind a jogalap, mind a bírság körében kereseti kérelmének megfelelően változtassa meg. Állította, hogy a Megállapodásban részes felek még csak potenciálisan sem voltak egymásnak a versenytársai, ezért a kifogásolt kikötések egyáltalán nem voltak alkalmasak arra, hogy érdemben befolyásolják piaci magatartásukat, így az nem ütközött a Tpv. 11.§-ában. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a keresetlevelének 3.4. pontjában felsorolt érveit. Kiemelte, hogy amennyiben a vitatott kikötések a Tpv. 11.§-ának alkalmazási körébe tartoznának is, úgy a Megállapodás legfeljebb formálisan sérthetné a versenykorlátozás általános tilalmára vonatkozó előírást. Egy ilyen jellegű Megállapodás pedig a represszív szankció céljának és rendeltetésének szem előtt tartása mellett is merőben más, mint egy versenykorlátozásra érdemben alkalmas, valós veszélyt jelentő magatartás, így enyhébb versenyjogi megítélés alá kell hogy essen. Erre tekintettel indokolt az elsőfokú ítéletben a terhére megállapított 20.000.000 forint összegű bírság jelentősebb, a szimbolikus mértékű 100.000 forintra történő leszállítása. Hivatkozott arra is, hogy keresetlevelének 3.5. pontjában felsorolt enyhítő körülményeket az elsőfokú bíróság helytelenül mellőzte, illetve nem megfelelő súllyal vette figyelembe.

Fellebbezési ellenkérelmében azt kérte, hogy a Fővárosi Ítéletábrla az alperesi fellebbezés megalapozatlansága miatt az általa kifogásolt okokból és irányban ne változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság nemcsak a nyelvtani értelmezés, hanem az összes egyéb körülményre tekintettel állapította meg azt, hogy a Megállapodás 4.2.3. pontja nem értelmezhető akként, hogy az a vállalkozás csoport egészére vonatkozott. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a Megállapodás egészét a pontos nyelvi megfogalmazás uralja. Az alperes által hivatkozott V.r. felperesi nyilatkozat nem támasztja alá a versenyhatóság értelmezését, ugyanis annak egy részét kontextusából önkényesen kiragadva értelmezte, ami ezáltal szükségképpen megváltoztatta a nyilatkozat e részének érdemi jelentését. Az elsőfokú bíróság a Tptv. 78.§-ának rendelkezésével való összhang megteremtését célozva helyesen döntött, amikor a Megállapodás hatásának szűkebb körű érvényesülésére tekintettel mérsékelte a bírságok összegét.

Sérelmezte, hogy keresetében az alperesi döntést mind a jogsértés tényét megállapító, mind a szankció alkalmazására vonatkozó részében vitatta, azonban az elsőfokú bíróság ítéletében csak részlegesen korrigálta a jogszabálysértést; nem értékelte maradéktalanul helyesen azonban a vizsgált magatartás súlyát, és a bírság összegét sem a Tptv. rendelkezéseivel összhangban állapította meg.

A III. és V.r. felperesek ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérték azzal, hogy az elsőfokú ítéletnek az alperes által fellebbezéssel támadott rendelkezései ténybelileg és jogilag is megalapozottak.

Az alperes fellebbezése, és az I. és IV.r. felperes csatlakozó fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéletábrla a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253.§-ának (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem, a csatlakozó fellebbezések és a fellebbezési és csatlakozó fellebbezési ellenkérelmek korlátai között bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 206.§-ában foglaltaknak megfelelően a rendelkezésre álló peradatok alapján megfelelően rögzítette a tényállást, az abból levont ítéleti következtetései okszerűek, amelynek eredményeként jogszerűen döntött.

Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperesek a piaci versenyt korlátozó hatás kiváltására alkalmas magatartásukkal a jogsértést elkövették; a jogsértés megállapításán túl a Megállapodás 4.2.3. pontjának értelmezését érintően a felperesek keresetét alaposnak találta azzal, hogy az nem érinti a döntés jogalapját, azonban a bírságösszegek tekintetében enyhítő körülményként értékelendő. Ennek megfelelően a szankcióval marasztalt felperesek vonatkozásában a versenyhatóság által kiszabott bírságokat mérsékelte.

A perbeli esetben a jogsértés alapjául szolgáló Megállapodás 4.2.3. pontja szerinti kikötés értékelését vitatta az alperes fellebbezésében; ezért a IV.r. felperes csatlakozó fellebbezésének elutasítására a Pp. 244.§-ának (1) bekezdése szerint nem látott lehetőséget a másodfokú bíróság.

A vállalkozások magatartásának egymástól való függetlensége követelménye kizár minden olyan közvetlen vagy közvetett kapcsolatot a piaci szereplők között, amelynek

célja vagy hatása a versenytársak piaci⁸ magatartásának a befolyásolása vagy a saját maga által követendő magatartás feltárása a versenytársak előtt. A Tpv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. A vertikális kapcsolatban lévő vállalkozások olyan kötelezettségvállalása, amely szerint nem lépnek be egymás piacaira versenykorlátozást célzó, és jogellenes.

Az elsőfokú bíróság a versenyszabályozás céljának megfelelően a vizsgálattal érintett vállalkozások működését érintő releváns tényezőket a Megállapodás céljával, hatásával komplexen elemezte és ütköztette a felperesek kereseti érveivel. A felperesek azonban nem tudták igazolni, hogy esetükben a mentesülés feltételei fennállnának, a szükségesség és indokoltság körében tett előadásaik a versenyhatóság és az elsőfokú bíróság részéről is kiemelt összefüggésekkel szemben nem támasztják alá, hogy a kölcsönösségen alapuló Megállapodás vitatott kikötései versenyjogilag elfogadhatóak lettek volna. Ezért az elsőfokú bíróság az alperessel egyezően helyesen állapította meg, hogy a perbeli horizontális dimenziójú, a magyarországi lapkiadási és lapterjesztési piacot is érintő Megállapodással, amely szerint az érintett vállalkozások egymás piacaira nem lépnek be, a Tpv. 11.§-ának (1) bekezdésébe és (2) bekezdés d) pontjába, valamint az EuMSz 101. cikkébe ütköző jogsértő versenykorlátozás megvalósult

Mindezek miatt az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el e körben a felperesek keresetét. A szükséges mértékben döntésének okszerű indokolását is adta, amit az ítélete teljes körűen tartalmaz. A jogsértés megállapítását illetően az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel - azok megisméltése nélkül - a Fővárosi Ítélet tábla maradéktalanul egyetért.

A IV.r. felperes csatlakozó fellebbezésében a jogsértés hiányára vonatkozóan előadott érvek értékelése az elsőfokú bíróság ítéletében megtörtént. A IV.r. felperes csak a saját véleményét tükröző rövid állításokat közölt, azonban az ok-okozati összefüggések feltárásának elmulasztása okán a versenytársi minőség hiányára való hivatkozása nem foghatott helyt. A hangsúlyosan hivatkozott hálózati hatások, méretgazdaságossági szempontok, belépési korlátok, korábbi üzleti kudarcok, az alternatív lapterjesztő hálózat racionalitásának hiánya, a kettős árrés problematikájának mellőzése minden alapot nélkülöz, ugyanis az elsőfokú ítélet 12. oldalának első bekezdése rögzíti, hogy miért nem relevánsak e szempontok, okszerű magyarázatát adva, hogy a Megállapodás tartalma nem vertikális, hanem horizontális irányultságú volt. A Megállapodás versenyellenes célja egyértelmű, ugyanakkor a jogsértés megállapítását nem befolyásolja, hogy annak volt-e ténylegesen versenykorlátozó hatása. Ennek ellenére azt az alperes és az elsőfokú bíróság is vizsgálta, és a bíróság kiszabásakor enyhítő körülményként értékelte.

Az alperes a határozata 124. pontjában foglaltak, és az elsőfokú eljárásban előadottak megisméltésével csak állította, hogy a Megállapodás 4.2.3. pontját érintően - a felperesi előadások elfogadásával - az elsőfokú bíróság téves döntést hozott, azonban az ítéleti megállapítások helyességét cáfoló érveket nem sorakoztatott fel.

Az elsőfokú bíróság ítélete 16. oldalának második bekezdésében a Megállapodás 4.2.3. pontját érintő értelmezésével összefüggésben részletesen kifejtette álláspontját. A Fővárosi Ítéletábra egyetértett az elsőfokú bíróság ítéleti érvelésével, így annak megismétlését szükségtelennek tartotta, mivel az alperes a fellebbezésében a határozat 124. pontjában kifejtettekén túl, és az ezzel kapcsolatosan az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozataihoz képest újat nem adott elő.

Ezzel szemben a másodfokú bíróság e körben az I. és a IV.r. felperes fellebbezési ellenkérelmében kifejtettekkel értett egyet, mert a versenyhatóság minden konkrétumot nélkülöző, csak feltételezésen alapuló következtetését az V.r. felperesi nyilatkozat egészéből kiragadott egy mondat nem támasztja alá. Az alperes ugyan állította, hogy az elsőfokú bíróság a versenytilalmi kikötést csak nyelvtani értelemben értékelte, ezzel szemben azonban egyértelműen az volt megállapítható, hogy ez csak egy értékelési szempont volt, mert az elsőfokú bíróság az alperesi döntés 124. határozati pontjával összefüggésben a perben felmerült valamennyi, relevanciával bíró körülmény (időmúlás, az ok-okozati viszonyok feltárhatóságának korlátai, a szövegkörnyezet, a szerződés egésze, valamint annak pontos nyelvi megfogalmazása) együttes értékelésével vonta le következtetéseit.

Az alperes a másodfokú eljárásban sem tárt fel korábbi nyilatkozataihoz képest olyan adatot vagy bizonyítékot, amely a 124. határozati pontban kifejtettek megalapozottá tételéhez szükséges és elégséges lett volna. Ténylegesen a döntésében már leírtak elfogadását kérte, azonban az elsőfokú bíróság által levont jogi konzekvenciát és a logikus, helytálló okfejtéssel alátámasztott indokokat megdönteni nem tudta, így ettől eltérő álláspont kialakítására - a Pp. 253.§-ának (3) bekezdése korlátai között eljárva - nem volt mód. [Megjegyzi az Ítéletábra, hogy az alperes a határozat 28. pontjában idézte a Megállapodás 4.2.3. pontját („...”), amelynek egyes szám első személyben való megfogalmazása semmilyen értelmezés szükségességét nem igényli.]

A felperesek terhére rótt és megállapított jogsértő magatartás miatt indokolt volt velük szemben a szankció alkalmazása, amit a határozat bírságkiszabásra vonatkozó részében felsorolt érvek egyértelműen alátámasztanak. A Tpvt. 78.§-ának (1) bekezdése adja meg a bírságkiszabás jogi alapját és a bírság felső keretét azzal, hogy a jogalkotó a (3) bekezdésben adta meg azokat a szempontokat, amelyek vizsgálata szükséges a bírság mértékének meghatározásakor, és amelyek értékelése elengedhetetlen a jogsértéssel arányban álló szankció megállapításához.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes mérlegelése a Pp. 339/B.§-ában megfogalmazott követelményeket kielégíti: a Tpvt. 78.§-a szerinti szempontokat számba vette, azokat értékelte, és a döntését e körben is kellően megindokolta. A szankció kiválasztása (bírság) tekintetében az alperesi döntés felülmérlegelésére a helyes tényállás mellett, és a jogszabályok alperes által való betartása folytán a bíróságnak jogszerű lehetősége nem volt. Azonban a jogszabályi rendelkezések által biztosított megváltoztatási jogkörrel élve [Tpvt. 83.§ (4) bek., Pp. 339.§ (2) bek.] - a Megállapodás 4.2.3. pontjának a versenyhatóságtól eltérő értelmezésével, mint további enyhítő körülménnyel - a felperesek terhére kiszabott bírságösszegeket a bíróság jogszerűen és megfelelő arányban mérsékelte; ez nem minősült a hatósági mérlegelés felülmérlegelésének.

Az I. és IV.r. felperesek csatlakozó fellebbezésükben az elsőfokú bíróság által meghatározott bírságösszegek további mérséklését kérték, mert álláspontjuk szerint az elsőfokú eljárásban már előadott enyhítő körülmények figyelembevételével indokolt a velük szemben alkalmazott bírság további csökkentése.

A közigazgatási perben a bíróság a döntés jogszerűségét vizsgálhatja, felülmérlegelést nem végezhet, méltányosságot nem gyakorolhat. A bíróságnak azt kell értékelnie, hogy az alperesi határozat bírságra vonatkozó része a jogszabályi előírásoknak megfelel-e, vizsgálva azt, hogy a közigazgatási szerv a tényállást kellő mértékben feltárta-e, az eljárási szabályokat betartotta-e, a mérlegelés - Tpv, 78.§-ának (3) bekezdése szerinti - szempontjai megállapíthatóak-e, és a határozat indokolásából a bizonyítékok ekkénti mérlegelésének okszerűsége kitűnik-e. A bírságkiszabási körülményeket egymással egybevetve kell értékelni. Nem a számuk, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a bírság összegének meghatározásánál. Egyértelműen megállapítható, hogy a jelen ügyben milyen körülményeket értékelt és azokat milyen súllyal vett figyelembe az alperes. Azok mindegyike okszerűen kapcsolódott a megállapított jogsértéshez. Szövegszerűen kiemelte, nevesítette az enyhítő, valamint a súlyosító körülményeket, amelyek együttes értékelésével állapította meg a bírságok összegeit.

Az alperes a jogsértés korlátozó hatását, az állami ráhatást, végül azt, hogy a súlyos jogsértést követő jelentős időmúlással indította meg az eljárását enyhítő körülményként értékelte (határozatának 172. és 175. pontjaiban). Az I. és IV.r. felperesek ezt meghaladóan nem jelölték meg egyetlen, az alperes által nem értékelt olyan más enyhítő körülményt, amit a javukra még figyelembe lehetett volna venni.

Mindezek miatt az ítéletábla sem látott törvényes lehetőséget a bírságösszegek további mérséklésére, mert egyértelműen az volt megállapítható, ahogy arra az elsőfokú bíróság is utalt ítéletében, hogy az I. és IV.r. felperesek által hivatkozott szempontokat a versenyhatóság értékelte, azokat számításba vette a bírságösszegek meghatározása során.

A bírság összegének meghatározásakor a törvényben meghatározott keretek között kell mérlegelni. Mindezeket figyelembe véve, a bírságkiszabás körében a felperesek vonatkozásában értékelhető összes tényezőt szem előtt tartva a másodfokú bíróság is úgy ítélte meg, hogy a bírság további csökkentésére okot adó releváns szempont hiányában a felperesek terhére megállapított, a bíróság által mérsékelt bírságok mértéke a jogsértő cselekmények súlyához, az elkövetési magatartások jellegéhez és körülményeihez és az e körben feltárt tényezőkhöz igazodóan eltúlzottnak nem tekinthető, de „felemelésük” sem indokolt. Az alperesnek, de az I. és IV.r. felperesnek sem volt a másodfokú eljárásban olyan, a javukra értékelhető okfejtése, ami az elsőfokú bíróság ítéleti megállapításainak a megalapozottságát megkérdőjelezhetné.

Mindezek folytán az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel és csatlakozó fellebbezéssel nem támadott rendelkezéseit nem érintve, a fellebbezéssel illetve csatlakozó fellebbezéssel támadott rendelkezéseit a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az ítélőtábla az alperest a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a III. és V.r. felperesek másodfokú eljárásban felmerült perköltségének a megfizetésére, míg a Pp. 81.§-ának (1) bekezdése szerint rendelkezett akként, hogy az eredményre nem vezetett fellebbezés és csatlakozó fellebbezés folytán az alperes és az I. és IV. r. felperes a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik. A II. r. felperesnek költsége nem merült fel, így arról rendelkezni nem kellett.

Az alperes személyes illetékmentessége folytán a fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 14.§-a szerint az állam viseli. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) alkalmazandó 39.§-ának (1) bekezdése és a 46.§-ának (4) bekezdése szerinti mértékű csatlakozó fellebbezési illeték viselésére az I. és IV.r. felperesek a R. 13.§-ának (2) bekezdése alapján kötelesek.

Budapest, 2012. évi február hó 22. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet s.k. a tanács elnöke, dr. Bacsa Andrea s.k. előadó bíró, dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. bíró